

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.340/2020/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Ács Linda ügyvéd (felperesi képviselő címe1.) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – Dr. Kőrösi Gyula ügyvéd (alperesi képviselő címe1) által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen baleseti kártérítés megfizetése tárgyában indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 25.M.70.013/2020/17. számú ítéletével szemben a felperes által 22. és 28. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az elmaradt jövedelmet pótló kártérítési járadék tekintetében – a perköltségre és az illetékre kiterjedően - hatályon kívül helyezi és ebben a körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyja.

A felek másodfokú perköltségét személyenként 50.000 (ötvenezer) forintban állapítja meg, a fellebbezési eljárás illetékének megállapítását mellőzi.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az általa megállapított tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2020. szeptember 28. napján hozott 25.M.70.013/2020/17. számú ítéletével gyógyszer többletköltség címen 7.624 forint, utazási többletköltség címen 55.991 forint, vagyoni kártérítés címen 185.308 forint és a késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest. Ezen felül átlagkereset és betegszabadságra járó távolléti díj, illetve táppénz különbözete címen 225.949 forint, továbbá cafetéria címen 24.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította és 510.000 forint össz-eljárási perköltség megfizetésére kötelezte a felperest az alperes javára.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2011. március 28-tól állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperessel, service center gépkocsivezető munkakörben, a személyi alapbére 120.000 forint volt. A felperes feladata az alperes által forgalmazott és megrendelt termékek házhoz szállítása, kipakolása volt. 2011. szeptember 1-jén a felperes a dunakeszi alperesi áruházba vitt munkalapokat, ezek pakolása során két munkalap eldőlt és a felperesre esett. A felperes zúzódásos sérüléseket szenvedett el. Keresőképesse válását követően az áruház vezetője előírta, hogy amennyiben segítségre van szüksége, ezt biztosítani kell részére és árut nem kell emeletre vinnie. 2012. március 30-án a felperes egy vevő által megvásárolt árut szállított ki a szállítási cím alatti címre. A kiszállításokat aznap egyedül végezte, a fenti címen a harmadik emeletre segítség nélkül vitte fel a szaniter termékeket. Ezt követően a gépkocsiba ülve a lába zsibbadását észlelte. Ezután még két napig munkát végzett, majd 2012. április 4-től, 2012. december 14. napjáig keresőképtelen állományba került. A keresőképtelenség időtartama alatt a felperes rendszeres gyógykezeléseken vett részt, többféle fájdalomcsillapítót szedett, továbbá orvosi vizsgálatokon jelent meg és 2012. augusztus 14-én gerincműtetre is sor került.

[3] A felperes 2012. december 15. és 2013. január 28. között szabadságon tartózkodott, ezt követően pedig az alperes soron kívüli foglalkozás-egészségügyi vizsgálatát kezdeményezte. A foglalkozás-egészségügyi orvos a felperest operáló szakorvos javaslata alapján a felperes terhelhetőségének tisztázása érdekében másodfokú hatóság elé irányította a munkaképesség véleményezését. A foglalkozás-egészségügyi orvos részére 2013. január 9-én tanú 15 szakorvos azt véleményezte, hogy a felperes számára az emelés, a nehéz fizikai igénybevétel nem ajánlott, hosszú távon gerincműtét és könnyített munkavégzés javasolt. A másodfokú foglalkozás-egészségügyi szakorvos ezt követően megállapította, hogy a felperes gépkocsivezető munkakörben csak korlátozással alkalmas a munkavégzésre és 3 hónap múlva soron kívüli alkalmassági vizsgálata indokolt.

[4] Az alperes 2013. január 29-től ideiglenesen vevőszolgálati munkatárs, kassza munkakörben foglalkoztatta a felperest, akit a foglalkozás-egészségügyi szakorvos azzal talált alkalmasnak a munkakör ellátására, hogy legfeljebb 5 kg-ot emelhet. Az alperes 2012. május 8-án, illetve 2013. február 15-én írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest. A felek közötti munkaviszony az alperes által 2013. február 21-én kibocsátott felmondással szűnt meg. Az alperes az indokolásban arra hivatkozott, hogy a felperes munkavégzés során egy munkáltatói utasítás írásban igazolt átvételét megtagadta, az esetről felvett jegyzőkönyvet széttepte, továbbá megtagadta annak az utasításnak a végrehajtását, amely szerint a mobiltelefont a munkaidőben a főpénztárban kell elhelyezni, azt a munkavállaló nem tarthatja magánál.

[5] A felperes házastársa 2006. január 10. napján kötött ingatlanvásárlási kölcsönszerződést devizaalapú kölcsönhöz. A felperessel 2011. július 7-én kötöttek házasságot. A kölcsönszerződés módosítására 2017. szeptember 12-én került sor, melynek következtében módosult a törlesztőrészlet és a kölcsön futamideje. A felperes és házastársa családi bevételei jelentősen mérséklődtek a keresőképtelenség időszaka alatt, mivel a

betegszabadságra, keresőképtelenség időszakára járó távolléti díj, illetve a táppénz jelentősen kisebb összegű volt a munkabérhez képest és ennek kifizetése során is előfordult késedelem. Emiatt a felperes és házastársa több alkalommal hitel felvételére kényszerültek, ami számukra többletköltségeket eredményezett.

[6] A felperes az alperessel létrejött munkaviszonyát megelőzően gerinc degeneratív elváltozás betegségben szenvedett, ez a betegség és az ebből eredő állapot rosszabbodott a 2011. szeptember 1-jei baleset és a 2012. március 30-i foglalkozási ártalom következtében. Az alperes a 2012. március 30-i eseményeket nem ismerte el üzemi balesetnek arra hivatkozva, hogy a felperes késve jelentette az állapotát, illetőleg a sérülését.

[7] Az elsőfokú bíróság az eljárást a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 8.Mf.20.927/2018/7. számú rész-közbenső ítélete alapján az összezszerűség tekintetében folytatta le és a felperes módosított keresetét a jogerős határozat megállapításaira tekintettel vizsgálta. Megállapította, hogy a Budapest Környéki Törvényszék a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 34.M.869/2012/134. számú elsőfokú rész-közbenső ítéletét abban a tekintetben helybenhagyta, hogy a 2011. szeptember 1-jén bekövetkezett munkabalesetért az alperes teljes mértékben felelősséggel tartozik. A másodfokú bíróság részben megváltoztatta az elsőfokú határozatot megállapítva, hogy a 2012. március 30-i foglalkozási ártalommal összefüggésben felmerült kárért az alperest 40 %-os mértékű kártérítési felelősség terheli, továbbá a 2012. május 8-án kiadott írásbeli figyelmeztetést hatályon kívül helyezte, egyebekben az elsőfokú rész-közbenső ítéletet helybenhagyta. Mindezekre tekintettel a folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróság az egyes kárigényeket a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 174. § (1) bekezdése és 177. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[8] A jogalap kérdésében a másodfokú bíróság jogerős rész-közbenső ítéletére utalva azt hangsúlyozta, hogy az alperes kártérítési felelőssége eltérő mértékű volt a 2011. szeptember 1-je és a 2012. március 30-i események következményeit illetően. Az egészségi állapottal, az abban bekövetkezett változásokkal, a kárigények és az egészségi állapot közötti összefüggésekkel kapcsolatos kérdéseket alapvetően a törvényszék jogerős határozatában is hivatkozott, az ETT által készített szakvélemény és annak kiegészítése alapján állapította meg.

[9] Az elsőfokú bíróság a gyógyszer többletköltség iránt előterjesztett keresetet 1.960 forint és a késedelmi kamatok tekintetében találta alaposnak. Az ETT szakvéleményének kiegészítésére hivatkozva megállapította, hogy 2012. május 31. napjáig mely gyógyszerek szedése volt indokolt az állapotrosszabbító hatás következtében és melyek függték össze a felperes természetes kórokú betegségével. Figyelembe kellett venni a gyógyszerköltségek indokoltasága tekintetében azt a tényt is, hogy a jogerős közbenső határozat értelmében 2012. június 1-jét követő időszakra az alperes kártérítési felelőssége 40 %-os mértékű volt. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes számlákkal igazolta a perben érvényesített költségeit, gyógyszerei kiváltásnak tényét. A gyógyszerek és az állapota közötti összefüggést, tehát a gyógyszerek szedésének indokoltaságát az ETT szakvéleménye

egyértelműen alátámasztotta. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság bizonyítottnak találta a gyógyszerköltség megtérítése iránti igényt. A kereseti kérelem részleges elutasításának indokául arra hivatkozott, hogy a 2012. június 1-jét követően kiváltott gyógyszerek az ETT szakvéleménye értelmében csak részoki kapcsolatba voltak hozhatók a 2012. március 31-i állapotrosszabbító hatással, ezért ezen gyógyszerek megvásárlásával kapcsolatos költséget nem lehetett az alperesre hárítani.

[10] Az elsőfokú bíróság az utazási többletköltségekkel kapcsolatos keresetet is részben találta alaposnak, ezen a címen 55.991 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Lényeges bizonyítékként az ETT szakvéleményét és annak kiegészítését vette figyelembe, mely alapján megállapítható volt, hogy melyik időszakban voltak indokoltak a gyógykezelések miatti utazások. A felperes által becsatolt iratok alapján megállapította, hogy a felperes két kivétellel megjelent valamennyi, számára előírt gyógykezelésen és vizsgálaton. Ezen kívül a felperes 2013. január 14-én munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálaton is megjelent, melyre tekintettel ez az utazás is bizonyítottnak minősült. A felperes a megjelenésével kapcsolatos költségek összegét is igazolta. Az elsőfokú bíróság a tömegközlekedés igénybevételevel járó költségeket vette figyelembe és a 2012. május 31-ig a kezelések költségeinek teljes megtérítésére, 2012. június 1-jétől pedig a költségek 40 %-ának megtérítésére kötelezte az alperest.

[11] Az elsőfokú bíróság a keresőképtelenség időszakára az átlagkereset és a betegszabadságra kifizetett távolléti díj, illetve a táppénz különbözete címén igényelt kereseti kérelmet szintén részben találta alaposnak és 225.949 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Ebben a kérdésben is az ETT szakvéleményét és annak kiegészítését tekintette releváns bizonyítéknak, a keresőképtelen állapot időszaka, annak az állapotrosszabbodással fennálló összefüggése vonatkozásában. Megállapította, hogy az okozati összefüggésre tekintettel a felperes megalapozottan igényelte 2012. április 3-tól 2012. május 13-ig a betegszabadság, illetve táppénzkülönbözet társadalombiztosítási járulékokkal csökkentett teljes összege és az átlagkereset különbözetének a megfizetését. A marasztalási összeg meghatározása során az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségének mértékét a másodfokú jogerős határozatban megállapítottak szerint vette figyelembe.

[12] Az elsőfokú bíróság az elmaradt cafetéria megfizetésére vonatkozó keresetet is részben találta alaposnak az ETT szakvélemény kiegészítésére hivatkozva. Megállapította, hogy 2012. április 3. és 2012. május 31. közötti időszakban a felperes teljes egészében a perbeli esemény miatt volt keresőképtelen. Erre az időszakra ezért munkavégzés hiányában is a korábban megkapott cafetéria, mint kár teljes összegének megfizetésére volt köteles az alperes azzal, hogy 2012. június 1-jétől a 40%-os kárviselési arányra figyelemmel lehetett marasztalni. Nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság az alperes érvelését a tekintetben, hogy ez a juttatás kizárólag munkavégzés esetén járt, mivel a munkavégzés elmaradása az alperes károkozásának következménye volt.

[13] Az elsőfokú bíróság a felperes és házastársa által felvett hitelek módosításából származó többletköltség tekintetében is nyomatékos súllyal értékelte az ETT

szakvéleményének kiegészítését, továbbá a másodfokú bíróság határozatában megállapított részoki összefüggés arányát. Kifejtette, hogy a felperes a keresőképtelensége ideje alatt, azaz 2012. júniusát megelőzően, illetve 2012. szeptemberében és novemberében vett föl különböző összegű kölcsönöket, amelyekkel kapcsolatban többletköltséggént szolgáltatási díj merült fel. A felperes házastársa is vett fel hasonló kölcsönt 2012. júliusában és novemberében, amelyekkel kapcsolatban szintén keletkezett szolgáltatási díj. Ezeket az összegeket a felperes okiratokkal igazolta. Az elsőfokú bíróság ezért bizonyítottnak tekintette az összecszerűséget és az okozati összefüggés fennállását is, mivel a munkahelyi sérüléssel összefüggő keresőképtelenség idején a felperes jóval csekélyebb összegű ellátást kapott a munkavégzéssel töltött időszakhoz képest. A betegszabadság idejére járó táppénz jelentősen kevesebb volt az alperesnél megkeresett munkabérhez képest és késelem is történt. Volt olyan időszak, amikor a felperes családja a korábbi két jövedelem helyett egy jövedelemmel rendelkezett, tehát jelentősen csökkent a család bevétele. Ezért a felperes állapota és a kölcsönök felvétele között megállapítható volt az okozati összefüggés függetlenül attól, hogy a kölcsönöket a felperes és házastársa mire fordította. Az ETT szakvéleményében és a jogerős rész-közbenső ítéletben megállapított kárfelelősség arányra figyelemmel a teljes összeg megfizetésére nem látott lehetőséget az elsőfokú bíróság, ezért 185.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

[14] Az elsőfokú bíróság a felperes házastársa által, a házasságkötést megelőzően felvett kölcsönszerződés 2017. évi módosításával összefüggő kárigényt azért nem találta alaposnak, mert a perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes munkaképesség csökkenése okán kieső jövedelem pótlására volt szükség a hitelszerződés módosítására és emiatt emelkedtek a törlesztőrészek.

[15] Az elsőfokú bíróság az elmaradt jövedelmet pótló kártérítés, illetve a kártérítési járadék iránt előterjesztett keresetet az Mt. 183. § (1) bekezdése alapján nem találta alaposnak. Kifejtette, hogy a felperes által meghatározott számítási metodika téves volt, mert a felperes az alperesnél elért jövedelmet vette figyelembe és annak a minimálbérhez viszonyított aránya alapján határozta meg az összecszerűséget. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint azonban a felperes az alperesnél elért jövedelemtől nem a baleset és az állapotrosszabbító hatás, tehát nem a 2011. szeptemberi, illetve a 2012. márciusi események miatt, hanem azért esett el, mert az alperes a munkaviszonyát jogszerűen megszüntette. Emiatt a járadék meghatározásakor nem az alperesnél elérhető, hanem a bármely munkáltatónál elérhető jövedelmet kellett volna figyelembe venni.

[16] Az elsőfokú bíróság megállapította, a perben rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztották alá, hogy a felperes a munkaviszonya megszüntetését követően próbált elhelyezkedni, illetve annak az egészségi állapota volt az akadálya. Kizárólag Kft.5 tekintetében bizonyított, hogy a munkaügyi központ közvetítése ellenére az egészségi állapota miatt nem foglalkoztatták. Azonban nem bizonyított, hogy milyen jövedelemtől esett el emiatt. A felperes több alkalommal létesített munkaviszonyt, tehát az egészségi állapota nem volt akadálya a foglalkoztatásának. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az elmaradt jövedelmet pótló kártérítés iránti kereseti kérelmet bizonyítottság hiányában elutasította. A rehabilitációs szakértő kirendelése iránti indítványt nem találta alaposnak. Érvelése szerint az a körülmény, hogy a felperes az ereje megfeszítésével végzett-e munkát a Kft.4.-nél, abban az

esetben bírt volna jelentőséggel, amennyiben bizonyítja, hogy az egészségi állapota miatt más munkáltatónál nem tudott munkaviszonyt létesíteni és ezért jövedelemtől esett el.

[17] Az elsőfokú bíróság a Pp. 81. §-ára hivatkozva, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) alapján rendelkezett a perköltségről. A pertárgyérték meghatározásánál az illetékekről szóló 1990. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 41. § (1), (2) bekezdésére hivatkozva megállapította, hogy az eredeti keresetében a felperes 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti igényt is érvényesített, amelytől a folytatódó eljárásban állt el. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság 7.892.165 forintban határozta meg a pertárgyértéket. Megállapította, hogy a felperes 6,5 %-ban lett pernyertes, vagyis 93,5 %-ban pervesztes. Mindezek alapján a felperes volt köteles az alperes részére perköltséget megfizetni, mely során figyelembe kellett venni a pertárgyértéket, a képviselők által nyújtott tevékenységet, a pervesztesség-pernyertesség arányát, az eljárás időtartamát, a tárgyalások számát, azt a tény, hogy a másodfokú eljárást követően ismételt elsőfokú eljárás lefolytatására is sor került és a felperes rendkívül sokszor módosította a keresetét. Mindezek alapján 510.000 forint + áfa perköltséget állapított meg az alperes javára.

A felperes fellebbezése

[18] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben nem tárta fel a tényállást, a rendelkezésre álló bizonyítékokat súlyosan okszerűtlenül értékelte, a bizonyítási teher szabályait tévesen alkalmazta, mindez a Pp. 141. § és 206. §-ában foglaltak megsértését eredményezte.

[19] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben a kárenyhítési kötelezettség teljesítésének az elmulasztását a munkáltatónak kell bizonyítania. Ennek vizsgálatakor figyelembe kell venni, amennyiben a munkavállaló a szervezete valamely sajátossága, adottsága, állapota, fogyatéka a balesetet vagy egészségromlást megelőzően nem okozott jövedelemcsökkenést. Az elsőfokú bíróság összemosta a kárenyhítési kötelezettség kérdését, amely az alperes által bizonyítandó körülmény volt, továbbá az okozati összefüggést az elmaradt jövedelem és az egészségkárosodás között, amit a felperesnek kellett bizonyítania.

[20] A felperes a bizonyítási teherre vonatkozó téves és hiányos tájékoztatás, a szakértői vélemények alkalmatlan volta, a felperes szakértői vizsgálatának hiányosságai és időpontja (utolsó vizsgálat 2006-ban történt), a bizonyítási eljárás hiányossága (rehabilitációs szakértő mellőzése), a munkaképesség és rehabilitálhatóság kérdésének tisztázatlansága, az egészségkárosodás, illetőleg a baleseti eredetű munkaképességcsökkenés vizsgálatának elmulasztására figyelemmel állította azt, hogy a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű,

kiegészítése illetve megismétlése szükséges, amely indokolja az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

[21] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása esetére a kereseti kérelemnek megfelelő érdemi döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az ETT eredeti szakvéleményéből megállapítható volt, hogy a perben érvényesített valamennyi követelés összefüggött a 2011-es balesettel és a 2012. évi egészségügyi ártalommal. Az eljáró bíróság tévesen értékelte továbbá, hogy jogszerűen került sor a munkaviszonya megszüntetésére, ez ugyanis nem következett abból, hogy a perben a jogellenességet nem állapította meg a bíróság. A felperes az osszgszerúséget illetően általános kártérítésre vonatkozó érvelést is kifejtett fellebbezésében és legalább a mindenkor garantált bérminimum, illetve minimálbér alapján kérte konkrét osszgszerúség megjelölése nélkül „általános kártérítés” megállapítását.

[22] Kérte figyelembe venni a fellebbezése elbírálásakor, hogy „gyakorlatilag” munkaképtelen, egyáltalán nem rehabilitálható, több, komoly műtéten, orvosi beavatkozáson, gyógykezelésen esett át, amelyek hatása fizikailag is, lelkileg is megviseli. Életminősége, munkaképessége hátrányosan alakult és a korábbi állapot nem helyreállítható. Bizonyította a perben, hogy a foglalkoztatása során több súlyos jogszabálysértés történt.

[23] Fellebbezésében a szakértői kompetenciára vonatkozó szabályozás alapján arra hivatkozott, hogy az ETT szakvéleményével kapcsolatban több aggály is felvethető, egyebek között a szakértők kompetenciája kérdésében, melyre tekintettel a releváns kérdésekben nem lehetett volna bizonyítékként figyelembe venni az ETT szakvéleményét. A Pp. 221. §-a megsértését arra hivatkozva állította, hogy az ítélet indokolása nem tartalmazta tények megállapítását a 2011. évi balesettel és a 2012-es foglalkozási ártalommal összefüggésben elszenvedett károkra, egészségkárosodásra vonatkozóan.

[24] Az elsőfokú ítélet alapján azt sem lehetett megállapítani, hogy mi volt a korábbi eljárásban hozott első- és másodfokú határozatok egymáshoz való viszonya. A felperes értelmezése szerint a jogerős határozat értelmében a 2011-es üzemi balesettel összefüggésben 100%-os volt az alperes kártérítési felelőssége, a 2012-es foglalkozási ártalommal kapcsolatban pedig 40 %-os. Ennek azonban a 147. sz. tárgyalási jegyzőkönyvben tett bírói kioktatás nem felelt meg. Ezen kívül a másodfokú bíróság az eljárás folytatását rendelte el, ennek ellenére a jegyzőkönyvben megismételt eljárásra vonatkozó tájékoztatás szerepelt. Előadta, hogy az ekkor közölt bírói tájékoztatás félrevezető volt a perben jogerősen elbírált kérdések vonatkozásában is, mert emiatt állt el az 5 millió forint értékű nem vagyoni kárigényétől.

[25] A felperes hiányosnak találta a tényállást, mivel a keresőképessége fennállása, az ezzel kapcsolatos szakorvosi javaslatok és az általa ellátott különböző munkakörökkel összefüggő munkaköri alkalmasság kérdésében az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényeket. Az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy 2012. októbere óta „munkaképtelen és nem rehabilitálható”, emiatt munkát sem végezhetett volna, tehát a foglalkoztatása mindenképpen jogellenes volt, ami további károkat is okozhatott az egészségi állapotában.

[26] A felperes részletesen nyilatkozott arra, hogy álláspontja szerint az alperes által kibocsátott felmondás nem volt jogszerű, mert munkaképtelen állapota ellenére kényszerítették munkavégzésre, majd valótlan indokkal megszüntették a munkaviszonyát. A felmondással kapcsolatosan ítéleti bizonyossággal csak azt lehetett megállapítani, hogy a keresetben hivatkozott okból nem volt jogellenes a felmondás. Ezért tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a keresetvesztéssel összefüggő igényét azért nem érvényesíthette, mert a jogviszonya jogszerűen lett megszüntetve. Álláspontja szerint olyan esetben is megállapítható a munkáltató kártérítési felelőssége, amikor a munkavállaló maga szüntette meg a munkaviszonyát, mivel ebben az esetben is bizonyítandó az okozati összefüggés. A kár összegének kiszámítását illetően az EBH 1999.56. számú elvi határozatra hivatkozott, a baleset előtti jövedelem számításának szempontjait illetően.

[27] A felperes hivatkozott a tényállás hiányosságára a megtérült jövedelmek tekintetében is. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem bizonyította, az egészségi állapota miatt nem tudott elhelyezkedni. Bizonyított, hogy „munkaképtelen”, ezen túlmenően nem volt szükség annak további bizonyítására, hogy az elhelyezkedésének az egészségi állapota volt az akadálya. Az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott arra is, hogy nem volt tisztázott a megkereshető jövedelem összege. Amennyiben ez nem tisztázott, abban az esetben a garantált bérminimumból kellett kiindulni, hiszen ezt mindenképpen el kellett, hogy érje a munkaviszonyban megszerezhető jövedelme. Az elsőfokú bíróság mindezek bizonyítása körében tévesen mellőzte a rehabilitációs szakértő kirendelését a perben.

[28] A felperes a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.927/2018/7. számú rész-közbenső ítélete kijavítását is kérte számítási hibára hivatkozva a Pp.224.§-a alapján. Kifejtette, hogy tévesen állapította meg a másodfokú bíróság az alperes kártérítési felelőssége arányát 40%-ban, mivel az irányadónak tekintett mozgásszervi egészségkárosodás és össz-szervezeti egészségkárosodás alapján ez a szám helyesen 42 %.

[29] A felperes fellebbezésében az ítélet indokolásának hiányosságára is hivatkozott, előadva, hogy az elsőfokú bíróság nem közölte a többi szakértő által megállapított adatokat, továbbá annak sem adta indokát, hogy miért az ETT szakmai álláspontját fogadta el. Az összecszerű keresetet illetően nem indokolta sem jogszabályra, sem bírósági gyakorlatra hivatkozással, hogy a felperes által közölt számítási protokollt, miért találta tévesnek. Tévesen indult ki abból, a keresetvesztéssel összefüggő igény akkor alapos, amennyiben a felperes bizonyítja, hogy az egészségi állapota miatt nem kap munkát. Nem közölt jogszabályi hivatkozást és azt sem értékelte, hogy a rendkívüli erőfeszítéssel elért jövedelem mennyivel maradt el attól, amit egészségromlás hiányában megkereshetett volna.

[30] A felperes fellebbezésében vitatta a perköltségre vonatkozó rendelkezést is. Álláspontja szerint alaptalanul róta fel az elsőfokú bíróság neki az eljárás elhúzódását és azt, hogy az egészségi állapota megítélése bonyolult szakértői kérdésnek bizonyult. Az eljárás elhúzódása részben az alperes rosszhiszemű perbeli magatartásával, részben azzal is

összefüggött, hogy az elsőfokú rész-közbenső ítélet elleni fellebbezést csak késedelmesen terjesztették fel a másodfokú bírósághoz. A perköltség vizsgálatokor figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a perben egy kártérítés jogalapját és a foglalkoztatás szabálytalanságához kapcsolódó körülményeket kellett tisztázni, továbbá azt, hogy a két írásbeli figyelmeztetésből egyet a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezett.

[31] A felperes a jogi képviselő személyének megváltozása miatt kérelmezett ismételt határidőhosszabbítás indokolás nélkül történt elutasítását elfogultságot felvető jelentőségű kérdésnek tekintette, ezért az ítélet hatályon kívül helyezése esetére másik tanács kijelölését kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[32] Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékok alapján megfelelő jogi következtetések levonásával érdemben megalapozott döntést hozott.

[33] Kifejtette, amennyiben a felperes az elsőfokú eljárás során készült jegyzőkönyvek tartalmát kifogásolta, erre vonatkozó kérelmet kellett volna előterjesztenie. A bírósági határozatokban foglaltak értelmezése és a kereset ennek megfelelő előterjesztése pedig a felperesi jogi képviselőtől elvárható volt. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el a bizonyításra történő kioktatás és a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás mellőzése során. A felperes felmondást megelőző foglalkoztatása jogszerű volt, az alperes a legkönnyebb munkakört biztosította, amit a felperes elfogadott, tehát nem történt nyomásgyakorlás.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[34] A felperes fellebbezése részben alapos.

[35] Az elsőfokú bíróság a keresetveszteségi járadék tekintetében a bizonyítást részben folytatta le, emiatt a tényállás hiányos megállapítása az ezzel összefüggő kereseti kérelem érdemi elbírálására is kihatott. A kereset egyéb részei tekintetében az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, az irányadó jogszabályok alapján és azok helyes értelmezésével a bizonyítékok helytálló értékelése alapján megalapozott döntést hozott.

[36] A felperes fellebbezése alapján az ítéltábla szükségesnek találta kiemelni, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 34.M.869/2012/134. számú rész-

közbenső ítélete elleni fellebbezés folytán indult eljárásban a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.927/2018/7. rész-közbenső ítélete a kártérítési felelősség jogalapját, illetve annak mértékét jogerősen elbírálta. A Pp. 229.§ (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet (részítélet vagy közbenső ítélet) megállapításaira tekintettel az alperes kártérítési felelősségének fennállása és annak mértéke a folytatódó elsőfokú eljárás során hozott ítélet elleni fellebbezésben már nem volt vitatható. Mindezekre tekintettel a felperes fellebbezésének a szakértői vélemények egymáshoz való viszonyára, az ETT szakvélemény és annak kiegészítése figyelembevételének megalapozatlan voltára, a szakértői kompetenciára vonatkozó részei nem befolyásolták az alperes kártérítési felelősségével kapcsolatos jogerős határozatba foglalt megállapításokat, ezért azok érdemi értékelését a másodfokú bíróság mellőzte.

[37] A felperes fellebbezésében alaptalanul állította, hogy nem egyértelmű a korábbi eljárásban hozott (fentebb hivatkozott) első- és másodfokú határozatok egymáshoz való viszonya és az elbírált kérdések köre. Ezzel szemben a felperes a fellebbezése 5. pontjában maga is helytállóan fejtette ki, a másodfokú bíróság abban a kérdésben helybenhagyta az elsőfokú határozatot, hogy az alperes kártérítési felelőssége a 2011-es baleset tekintetében 100%-os mértékű és annyiban változtatta meg az elsőfokú bíróság határozatát, hogy a 2012-es foglalkozási ártalommal összefüggésben 40%-os mértékben határozta meg az alperest terhelő kártérítési felelősség mértékét. E megállapítások alapvetően határozták meg a folytatódó eljárás során vizsgálándó körülményeket, melyre helytállóan utalt az elsőfokú bíróság a jelen fellebbezéssel támadott ítéletében.

[38] A folytatódó elsőfokú eljárás során közölt bírói tájékoztatásból sem következett eltérő értelmezés. Peradat, hogy az elsőfokú bíróság a 27.M.869/2012/139. végzésben felhívást intézett a felpereshez a kereseti követelések tisztázása érdekében és határidővel hívta fel arra, nyilatkozzon az 5.000.000 forint követelést nem vagyoni kártérítés vagy sérelemdíj címén érvényesíti-e. A felperes ezt követően a 2019. október 22-én tartott tárgyaláson jogi képviselője útján bejelentette, hogy eláll ettől az igénytől, mert álláspontja szerint azt a bíróság jogerősen elutasította. A tárgyaláson felvett 27.M.869/2012/147. tárgyalási jegyzőkönyv szerint az elsőfokú bíróság ismertette az iratokat, köztük a jogerős határozatot is. Olyan közlés azonban nem szerepel a jegyzőkönyvben, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kárigényt jogerősen elutasított igénynek tekintette. Függetlenül attól, hogy ezzel kapcsolatban a fellebbezésben konkrét kérelme nem volt a felperesnek, a másodfokú bíróság a téves tájékoztatás tekintetében alaptalannak találta a fellebbezést.

[39] Az elsőfokú bíróság az általa részben alaposnak talált egyes kárigények tekintetében a bizonyítékokkal és a bizonyítási teherre irányadó szabályokkal összhangban állapította meg a tényeket és az Mt. 177.-178.§-ainak helyes alkalmazásával határozta meg az alperes által fizetendő összegszerűséget.

[40] Az elsőfokú bíróság a jogerős határozat alapján az ETT szakvéleményét és annak kiegészítését helytállóan tekintette irányadónak, az alapján megalapozottan foglalt állást az összegszerűségről. Valamennyi költséget, a gyógyszer többletköltség, az utazási

többletköltség, a vagyoni kártérítés iránti igényt, az átlagkereset és táppénz közötti különbséget és a cafeteria igényt alaposnak és a szakvélemény, illetve a csatolt okirati bizonyítékok alapján bizonyítottanak talált. Az ítéltábla, tehát emiatt sem találta szükségesnek az elsőfokú eljárás során beszerzett korábbi két szakvélemény jelentőségének a vizsgálatát, vagy azok értékelését, azok összevetését az ETT szakvéleményével. Az elsőfokú bíróságot ugyanis e vonatkozásban kötötte a jogerős határozatban megállapított kárviselési arány. Az egyes szakvélemények részletes értékelésének abban az esetben lehetett volna jelentősége, amennyiben az elsőfokú bíróság valamely igényt az egészségi állapottal összefüggő szakértői vélemény alapján nem talál bizonyítottnak. Az elsőfokú ítélet indokolásából következően azonban az elsőfokú bíróság az ETT szakvéleménye alapján igazoltnak találta a felperes keresetében megjelölt konkrét kárigényeket. Az összecszerűség meghatározásakor a kárviselés arányára tekintettel tért el a keresetben meghatározottaktól. Ezen kívül egyetlen orvosi vizsgálaton történt megjelenéssel kapcsolatos költséget utasított el, ami azonban nem orvosszakértői véleményen, hanem az egyéb bizonyítás hiányán alapult.

[41] A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a kárigény megtérítése tekintetében az MK 30. számú állásfoglalásra, illetve az EBH2008.1801. számú elvi határozatban foglaltakra. Az állásfoglalásból, illetve az elvi határozatból ugyanis nem következik, hogy a munkáltató a kártérítési felelősség arányán felül köteles a konkrét kárigényekkel kapcsolatos költség megtérítésére. Az elvi határozat alapjául szolgáló ügyben a szakvélemény alapján nem volt megállapítható az egészségkárosodás konkrét oka, melyre tekintettel a munkáltató kártérítési felelőssége 100%-os mértékű volt. Jelen perben azonban – a jogerős határozatra tekintettel - a 2012. márciusi események kapcsán nem állt fenn 100%-os munkáltatói kárfelelősség. Hasonló okból nem alapozta meg az összecszerűség eltérő megállapítását az MK 30. számú állásfoglalás sem. A jogerős határozat alapján a felperes hivatkozása arra, hogy 2012. óta teljesen „munkaképtelen”, szintén nem befolyásolta a követelés elbírálását, mivel a jogerős határozatban megállapított mértéken felül az alperes nem volt köteles a felperes valamennyi kára teljes mértékű megtérítésére. Ilyen következtetés a felperes által a fellebbezésében hivatkozott 1/2018. (VI. 25.) KMK véleményből sem lehetett levonni, figyelemmel arra is, hogy az nem a jelen perben alkalmazandó a munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény értelmezésére vonatkozik.

[42] A kártérítési felelősség jogerős elbírálására tekintettel annak sem volt jelentősége, hogy a felperes fellebbezése szerint a 2011-es és 2012-es események vonatkozásában nem állapították meg a szakértők, hogy foglalkozási ártalom hiányában a sorsszerű megbetegedése okozott volna-e és mikor keresetcsökkenést. A felperes házastársa által korábban felvett hitellel kapcsolatban nem volt olyan kötelezettsége a bíróságnak, hogy kioktassa a felperest a házastársa esetleges perben állása lehetőségéről. A 27.M.869/2012/152. jegyzőkönyvben (2020. január 10-i tárgyalás), pedig a felperes jogi képviselője akként nyilatkozott, hogy a felperes feleségének jövedelmével kapcsolatban nem tudtak fellelni adatokat, ezért önálló összecszerű igényt erre vonatkozóan nem kívántak előterjesztetni. Az elsőfokú bíróság ezzel a hitellel kapcsolatban helytállóan fejtette ki, hogy a felperes nem bizonyította az okozati összefüggést az állapota és a sérüléseit megelőzően felvett hitel módosítása között. Ezzel kapcsolatban jelentősége volt annak, hogy a felperes balesete, állapotromlása 2011. és 2012. évben történt, a hitel módosítására pedig 2017-ben került sor. Az egyéb – a keresetben hivatkozott - kölcsönök felvétele tényét bizonyítottanak

találta az elsőfokú bíróság és e körben - helyesen - a kárviselés aránya miatt határozott a kereseti kérelemhez képest eltérő összegszerűsége.

[43] Az elsőfokú bíróság a releváns bizonyítékokat értékelte, az alapján megalapozott döntést hozott, ezért nem volt megállapítható az ügy érdemi elbírálására kiható módon a Pp. 206. §, illetőleg a Pp. 141. § megsértése sem. Mindezek alapján az ítéltábla a fellebbezés alapján nem látott lehetőséget az elsőfokú bíróság által megállapított és előbb részletezett összegszerűségek tekintetében az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

[44] Alapos volt a fellebbezés a keresetveszteség körében. Azt az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a munkaviszony megszüntetését követő álláskeresési támogatás időszakára (73 napra) a felperes kártérítésre nem volt jogosult, mivel a támogatás kifizetésének szükségessége annak volt a következménye, hogy az alperes a felperes magatartásával összefüggésben jogszerűen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. E tény a Budapest Környéki Törvényszék jogerős rész közbenső ítéletéből következik. Az ezt követő időszakban azonban vizsgálni kellett az alperes kártérítési felelősségét.

[45] A perbeli időben hatályos – és a bírói gyakorlat szerint a munkaviszonyban is alkalmazandó – Ptk. 356. § (1) bekezdése értelmében akinek a munkaképessége baleset folytán csökkent, csak akkor követelhet járadékot, ha a baleset utáni keresete (jövedelme) a baleset előtti keresetét – neki fel nem róható okból – nem éri el. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást eltérő álláspontja miatt arra folytatta le és a feleket arról tájékoztatta, a felperesnek azt kell bizonyítania, hogy más munkáltatónál milyen jövedelemre tett volna szert és ennek elmaradása miatt milyen összegű kár érte.

[46] Az összegszerűség meghatározását, a számítási metodikát illetően tévesen hivatkozott a felperes is fellebbezésében a minimálbér alkalmazásának indokoltságára, illetőleg az általános kártérítés iránti igényre. Általános kártérítés megállapítására ugyanis csak abban az esetben van lehetőség, ha az elmaradt jövedelem vagy annak egy része nem határozható meg (EBH2002.789, EBH2001.572). Jelen esetben azonban abból kellett kiindulni, hogy amennyiben nem éri a felperest baleset, az alperesnél milyen összegű jövedelem megszerzésére lett volna lehetősége és ettől vagy ennek valamely részétől az egészségi állapota miatt esett el.

[47] A megismételt eljárásban ezért a felperest tájékoztatni kell, hogy bizonyítási kötelezettsége a Ptk. 356. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti, ennek folytán az elmaradt jövedelem kiindulási alapjaként a felek által elfogadott 137.652 forintot és a bérfejlesztéseit kell tekinteni. A felperes a perbeli időszakban többször is állt munkaviszonyban, amely időszakokra nézve vizsgálni kell, hogy van-e keresetvesztesége, hiszen állítása szerint egészségkárosodása miatt keresett a korábbi átlagkereseténél kevesebbet. A felperes arra is hivatkozott, hogy egészségi állapotánál fogva nem tudott munkaviszonyt létesíteni, munkaképtelen volt, illetve az elért jövedelmeit – beleértve a Kft.4-nél keresett magasabb

havi jövedelmet is – ereje megfeszítésével érte el. Erről szakértői vélemény beszerzése után lehet dönteni, akinek kirendelésére a felperes indítványt tett. A szakértőt nyilatkoztatni kell arról, hogy a felperes a perbeli időszakban munkaképes volt-e, milyen munkakörben volt alkalmazható, illetve jövedelmeit ereje megfeszítésével érte-e el. Ezzel összefüggésben tekintettel kell lenni az Mt. 178. § (4) bekezdésében foglalt azon szabályra, amely szerint meg kell téríteni azt a kárt is, amit a munkavállaló a sérelemből eredő jelentős fogyatékossága ellenére rendkívüli munkateljesítménnyel hárít el.

[48] Amennyiben a felperes munkaképes állapotban volt, kárenyhítési kötelezettségéről arra figyelemmel kell állást foglalni, hogy a bizonyítás az alperest terheli abban a körben, hogy a felperes munkaképessége mellett hol és milyen jövedelemmel tudott volna elhelyezkedni.

[49] Tekintettel arra, hogy az ezzel összefüggő bizonyítás meghaladja a másodfokú eljárás kereteit, ezért az ítéltábla az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI.30.) PK vélemény 3. pontjában foglaltak szerint szükségesnek találta ebben a kérdésben az elsőfokú eljárás folytatását és a felperes által indítványozott bizonyítás alapján a bizonyítási eljárás kiegészítését.

[50] Az eljárás folytatása és a bizonyítási eljárás kiegészítése eredményeképpen az érdemi határozat függvényében változhat a pernyertesség és a pervesztesség aránya, ami indokoltta tette a perköltségre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését is, figyelemmel a fellebbezésben foglaltakra.

[51] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 252. § (3) bekezdése alapján a kártérítési járadék, a perköltség és az illeték vonatkozásában a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az elsőfokú bíróság által megítélt gyógyszer többletköltség, utazási többletköltség, vagyoni kártérítés, átlagkereset és távolléti díj, táppénz különbözete, illetve cafeteria címén megítélt kártérítés vonatkozásában pedig helybenhagyta az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

[52] A felperes fellebbezésében alaptalanul kérte a Budapest Környéki Törvényszék jogerős rész-közbenső határozata „kijavítását” a Pp. 224. §-ra hivatkozva. A hivatkozott rendelkezés abban az esetben alkalmazható, amennyiben a határozatok kijavítása névcseré, hibás névírás, számítási hiba vagy hasonló elírás esetén indokolt. A kijavítás iránti kérelmet az érintett határozatot hozó bíróságnál kell előterjeszteni. Jelen fellebbezési eljárás során tehát a Fővárosi Ítéltábla nem rendelkezhetett más bíróság által hozott jogerős határozat kijavításáról. Amennyiben a felperes vitatta az abban meghatározott összegeket, mértéket, azt nem kijavításra hivatkozva, hanem felülvizsgálati eljárásban tehetné volna meg.

Záró rendelkezések

[53] A másodfokú bíróság a jelen fellebbezési eljárásban felmerült költségeket csupán megállapította, arról az elsőfokú bíróságnak kell határozni a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján figyelemmel a pernyertesség pervesztesség arányára is.

[54] A másodfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51.§ (1) bekezdése alapján mellőzte az eljárási illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezést a megismételt eljárást követő fellebbezési eljárásban.

Budapest, 2021. május 13.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

előadó bíró

dr. Szalai Beatrix

bíró